

K Taylorovi

I Píšu nejdřív úplný rozvoj pomocí sumy, za ním jen prvních pár členů až do z^2 :

$$1. e^{-k^2 z^2} = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{k^{2n} z^{2n}}{n!} = 1 - k^2 z^2 + \dots;$$

$$2. \frac{1}{2+z} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{z^n}{2^{n+1}} = \frac{1}{2} + \frac{1}{4}z + \frac{1}{8}z^2 + \dots;$$

$$3. 1 + \ln(1+z) = 1 - \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \frac{z^n}{n} = 1 + z - \frac{z^2}{2} + \dots;$$

$$4. \frac{\ln(1-z)}{z} = - \sum_{n=0}^{\infty} \frac{z^n}{n+1} = -1 - \frac{z}{2} - \frac{z^2}{3} - \dots;$$

$$5. \frac{1}{\sqrt{a^2+z^2}} = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{(2n)!}{2^{2n} n!^2} \frac{z^{2n}}{a^{2n+1}} = 1 - \frac{z^2}{2a^3} + \dots;$$

$$6. \frac{1}{4}(e^z + e^{-z} + 2 \cos z) = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{z^{4n}}{(4n)!} = 1 + \dots;$$

$$7. \frac{1}{2} \ln \frac{1+z}{1-z} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{z^{2n+1}}{2n+1} = z + \dots;$$

2 1. $1 - \frac{x}{2} + \frac{x^2}{3} + \dots$; 2. $-x^2 + \dots$; 3. $(1-x + \frac{1}{2}x^2 + \dots)(1-x + x^2 + \dots) = 1 - 2x + \frac{5}{2}x^2 + \dots$;

4. $\frac{2x}{a^3} - \frac{3x^2}{a^4} + \dots$; 5. $x + \frac{1}{3}x^3 + \dots$.

3 1. 0 (první člen je až $\frac{2}{3}a^2/x^{4/3}$); 2. $\frac{a+b}{2} - \frac{(a-b)^2}{8x} + \dots$; 3. $\frac{1}{x} - \frac{1}{x^2} + \frac{1}{x^3} - \dots$; 4. $\exp(1 - \frac{1}{2x} + \dots) = e - \frac{e}{2x} + \dots$

4 Viz bod I, kde jsou všechny rozvoje vypsány.

5 1. $\sum_{n=0}^{\infty} \left(1 + \frac{(-1)^n}{2^{n+1}}\right) \frac{x^n}{3}$; 2. $\sum_{n=0}^{\infty} z^{2n}$; 3. $\sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{4n+7}{3^{n+2}} + (-1)^n\right) \frac{x^n}{16}$; 4. $\sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{1}{2^{n+1}} - \frac{1}{2}\right) x^n$

6 1. Tohle už je docela obtížná úloha. Nejdřív se podívejme na to, jak z rozvoje pro $\sin x$ udělat $\sin^2 x$. Prostě napíšeme dva rozvoje pro $\sin x$ a přenásobíme je mezi sebou takto:

$$\sin^2 x = \left(\sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k+1}}{(2k+1)!} \right) \left(\sum_{\ell=0}^{\infty} (-1)^\ell \frac{x^{2\ell+1}}{(2\ell+1)!} \right) = \sum_{k=0}^{\infty} \sum_{\ell=0}^{\infty} (-1)^{k+\ell} \frac{x^{2k+2\ell+2}}{(2k+1)!(2\ell+1)!}.$$

V tom přejdeme k nové proměnné $p = k + \ell$. Je-li tento součet fixovaný, znamená to, že k pak může už běžet jen od nuly (to je jeho nejmenší hodnota vůbec) až po p (více ne, protože ℓ taky nemůže být záporné). Takže prepíšeme sumu na toto (přitom všude dáváme $\ell = p - k$):

$$\sin^2 x = \sum_{p=0}^{\infty} (-1)^p x^{2p+2} \sum_{k=0}^p \frac{1}{(2k+1)!(2p-2k+1)!}.$$

Vnitřní zlomek rozšíříme $(2p+2)!$ a přečíslijeme členy tak, že nebudeme počítat přes p , ale přes $r = p + 1$.

Pak r začíná od jedničky a máme

$$\sin^2 x = - \sum_{r=1}^{\infty} (-1)^r x^{2r} \sum_{k=0}^{r-1} \frac{(2r)!}{(2k+1)!(2r-2k-1)!} = - \sum_{r=1}^{\infty} (-1)^r x^{2r} \sum_{k=0}^{r-1} \binom{2r}{2k+1}.$$

Pro kosinus na druhou zcela obdobným přístupem dostaneme

$$\cos^2 x = \sum_{p=0}^{\infty} \frac{(-1)^p x^{2p}}{(2p)!} \sum_{k=0}^p \binom{2p}{2k}.$$

Sečteme to. Máme pouze sudé mocniny a absolutní člen je pouze v $\cos^2 x$; odtamtud dostaneme 1. Máme tedy toto:

$$\sin^2 x + \cos^2 x = 1 + \sum_{r=1}^{\infty} (-1)^r \frac{x^{2r}}{(2r)!} \sum_{k=0}^{2r} (-1)^k \binom{2r}{k}.$$

Ale vnitřní suma se dá podle binomické věty zapsat jako $(1-1)^{2r} = 0$, takže celá dvojitá suma vypadne a zůstane jen jednička. Tak to má být.

$$2. \left[\frac{\ln(1+z)}{z} \right]^2 = 1 + \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n H_{n+1} \frac{z^n}{2n+4}, \text{ kde } H_k = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{k} \text{ je součet převrácených}$$

hodnot prvních k přirozených čísel.

8 Obdrží se následující:

$$\begin{aligned} \sin \varphi + \sin 2\varphi + \dots + \sin n\varphi &= \sin \left(\frac{k+1}{2} \varphi \right) \frac{\sin \frac{k\varphi}{2}}{\sin \frac{\varphi}{2}}; \\ \cos \varphi + \cos 2\varphi + \dots + \cos n\varphi &= \cos \left(\frac{k+1}{2} \varphi \right) \frac{\sin \frac{k\varphi}{2}}{\sin \frac{\varphi}{2}}. \end{aligned}$$

10 Máme $\Im m z = \frac{z-z^*}{2i}$, takže musí být $\Im m \ln(1+it) = \frac{1}{2i} (\ln(1+it) - \ln(1-it))$ díky tomu, že podle předchozí úlohy můžeme komplexní sdružení zandat dovnitř logaritmu. Rozvojem se obdrží

$$\frac{1}{2} \ln \frac{1+z}{1-z} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{z^{2n+1}}{2n+1} = z + \frac{z^3}{3} + \frac{z^5}{5} + \dots,$$

takže po dosazení $z = it$ obdržíme řadu pro arkustangentu

$$\text{arc tg } t = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{t^{2n+1}}{2n+1}.$$

Limity

1 1. 1; 2. $\frac{a}{b}$; 3. e ; 4. $\frac{1}{2}$.

2 1. $\frac{1}{a}$; 2. $\frac{1}{2}$; 3. $-\frac{1}{12}$; 4. 3; 5. $\frac{3}{2}$; 6. $\frac{a^2}{b^2}$.

3 1. e ; 2. $\frac{a+b}{2}$; 3. 2.

4 1. $\frac{4}{3}$; 2. $\frac{1}{\sqrt{2a}}$; 3. $\frac{m-n}{2}$; 4. $\frac{1}{a}$.